

Patvirtinta
Rokiškio rajono savivaldybės smurto
artimoje aplinkoje prevencijos komisijos
posėdžio protokolu 2024-03-19 Nr. 1

ROKIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS SMURTO ARTIMOJE APLINKOJE PREVENCIJOS KOMISIJOS 2023 METŲ VEIKLOS ATSKAITA

I SKYRIUS

SMURTO ARTIMOJE APLINKOJE PREVENCIJOS KOMISIJOS UŽDAVINYS IR JOS SUDARYMAS

Rokiškio rajono savivaldybės smurto artimoje aplinkoje prevencijos komisijos (toliau – Komisija) uždavinys – įgyvendinant Lietuvos Respublikos apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymą, nagrinėti smurto artimoje aplinkoje klausimus, teikti savivaldybės įstaigoms ir institucijoms pasiūlymus dėl apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje politikos įgyvendinimo, smurto artimoje aplinkoje prevencijos ir pagalbos smurto artimoje aplinkoje patiriantiems asmenims ar smurtą patyrusiems asmenims teikimo, smurtinio elgesio keitimo programos vykdymo.

2023 metų liepos 1 d, įsigaliojo Lietuvos Respublikos apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymo Nr. XI-1425 nauja redakcija. Rokiškio rajono savivaldybės 2023 metų birželio 16 potvarkiu Nr. MV-134 patvirtinta Rokiškio rajono savivaldybės smurto artimoje aplinkoje prevencijos komisija. Komisijos sudėtis atitinka Lietuvos Respublikos apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymo 7 straipsnio 1 dalyje numatytus reikalavimus, kai trečdalis komisijos narių turi sudaryti nevyriausybinių organizacijų atstovai. 2023 metų lapkričio 17 d. Rokiškio rajono savivaldybės mero potvarkiu Nr. MV-480 buvo pakeista komisijos sudėtis, pakeičiant išėjusį iš darbo narį kitu nariu.

II SKYRIUS

SMURTO ARTIMOJE APLINKOJE PREVENCIJOS KOMISIJOS VEIKLA

Pagrindinė Komisijos veiklos forma – posėdžiai. Įgyvendindama pagrindinius uždavinius, komisija inicijuoja pasitarimus aktualiais smurto artimoje aplinkoje kontrolės, prevencijos klausimais, analizuoja gautą informaciją iš policijos, socialinių ir švietimo įstaigų. 2023 metai buvo organizuoti 2 Komisijos posėdžiai, kuriuose buvo aptariami tokie klausimai, kaip Komisijos pirmininko ir pavaduotojo bei sekretoriaus rinkimai; informacijos, kurią policijos pareigūnai turėtų pateikti smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantiems asmenims ar smurtą patyrusiems asmenims ir smurto artimoje aplinkoje pavojų keliantiems asmenims, atnaujinimas; medicininės pažymos išdavimo asmenims apgyvendinant socialinių paslaugų įstaigoje klausimas; sudaromas veiksmų algoritmas, kaip veikti sužinėjus apie smurtą artimoje aplinkoje. 2023 metų gruodžio 1 dieną buvo organizuota konferencija „Nuo

priklausomo/smurtaujančio iki sėkmingo“, kurioje buvo skaitomi 8 pranešimai. Pranešimai susiję su smurto artimoje aplinkoje pasireiškimo atpažinimu, metodų taikymo prevencijai bei smurto artimoje aplinkoje mažinimui. Buvo pristatyta Rokiškio rajono savivaldybės Smurto artimoje aplinkoje prevencijos komisijos veikla, Panevėžio apskrities specializuotos kompleksinės pagalbos centro, Lietuvos agentūros „SOS vaikai“ Panevėžio skyriaus pranešimas apie smurtą socialiai jautriose grupėse. Pristatyta Specializuotos kompleksinės pagalbos centro Panevėžio apskrityje veikla, Panevėžio apskrities vyriausiojo policijos komisariato Rokiškio rajono policijos komisariato pranešimas apie Smurto artimoje aplinkoje realias situacijas, statistiniai duomenys Rokiškio rajone. Išklaustas Lietuvos probacijos tarnybos Panevėžio regiono pranešimas apie Smurtinio elgesio pokyčių programų taikymą Lietuvos probacijos tarnyboje. Kalbėta apie Smurto prevenciją mokykloje: ką gali padaryti mokytojai ir tėvai, bei kokia netiesioginė pagalba susiduriantiems su smurtautojais. Išsamiai pristatyta, kaip vyksta apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje institucijų bendradarbiavimas Rokiškio rajono savivaldybėje. Socialinių iniciatyvų centro „Atvirasis ratas“ pranešimas apie Smurtinio elgesio artimoje aplinkoje keitimo programos taikymą ir kaip įnorinti asmenis savanoriškai ją pasirinkti. Projekto „Socialinis architektas“ pristatė projekto „Nuo priklausomo iki sėkmingo“ veiklų apžvalgą.

Vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymo 4 straipsnio 12 dalies 7 punkte numatytais reikalavimais, Rokiškio rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2023 metų birželio 28 dienos įsakymu Nr. AV-489 patvirtintas savivaldybės teritorijoje veikiančių (jei jų nėra – artimiausių savivaldybių teritorijose veikiančių) įstaigų ir organizacijų, teikiančių socialines paslaugas smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantiems asmenims ar smurtą artimoje aplinkoje patyrusiems asmenims ir smurto artimoje aplinkoje pavojų keliantiems asmenims. Tuo pačiu patvirtinta smurtinio elgesio keitimo programų (mokymų) įgyvendinimo teikimo organizavimas.

Panevėžio apskrities vyriausiojo komisariato Rokiškio rajono policijos komisariato duomenis 2023 metais buvo net 615 iškvietimų dėl smurto artimoje aplinkoje. Nuo liepos 1 dienos įsigaliojus naujai prevencijos priemonei – smurto artimoje aplinkoje orderiui per pusę metų jų išduota 127, nusikalstamų veikų, susijusių su smurtu artimoje aplinkoje per 2023 m. 12 mėnesių Rokiškio rajone - 68.

III skyrius

PASLAUGŲ PRIEINAMUMAS IR PAGALBA

2022 metų rugpjūčio 30 dieną Rokiškio rajono savivaldybė pasirašė su Lietuvos agentūros „SOS vaikai“ Panevėžio skyriumi bendradarbiavimo sutartį Nr. DS-547 dėl specializuotos kompleksinės pagalbos smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantiems asmenims ar smurtą artimoje aplinkoje patyrusiems asmenims.

Socialines paslaugas smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantiems asmenims ar smurtą artimoje aplinkoje patyrusiems asmenims paslaugas teikia Obelių socialinių paslaugų

namų Krizių centras. Praėjusiais metais pagalbos kreipėsi mama su vaikais, kurį patyrė smurtą artimoje aplinkoje.

Smurto artimoje aplinkoje keliantiems asmenims socialines paslaugas teikia Rokiškio socialinės paramos centro savarankiški gyvenimo namai. Nuo 2023 metų liepos 1 dienos į Savarankiško gyvenimo namus policija pristatė (arba patys atvyko) 10 asmenų. Dauguma pristatytų asmenų buvo neblaivūs ir, pasinaudoję vienos dienos apnakvindinimo paslauga, pasišalino. Nė vienas asmuo nepareiškė noro gauti kitas socialines paslaugas.

Rokiškio rajono savivaldybės Visuomenės sveikatos biuras organizuoja Smurtinio elgesio artimoje aplinkoje keitimo programą (mokymus). 2023 metais nė vienas Rokiškio rajono savivaldybės smurto artimoje aplinkoje keliantis asmuo nepanoro savanoriškai dalyvauti smurtinio elgesio artimoje aplinkoje keitimo programoje ir suprasti tokio elgesio priežastis bei mokytis keisti nusistovėjusį ydingą elgesį.

VšĮ „Jautri širdis“ teikiamos nemokamos psichologinės konsultacijos tiek suaugusiems, tiek ir vaikams. 2023 metais į šią įstaigą kreipėsi 214 asmenų dėl individualių konsultacijų.

IV SKYRIUS

IŠVADOS IR REKOMENDACIJOS

Išanalizavus, kaip savivaldybėje įgyvendinama apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje prevencijos ir pagalbos sistema, pastebima, kad paskyrus asmeniui apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje orderį ir jam pateikus informaciją apie smurtinio elgesio artimoje aplinkoje keitimo programą, asmuo nepageidauja joje dalyvauti, todėl dažnu atveju po 15 parų grįžta į tą pačią aplinką ir toliau tęsia sau įprastą gyvenimą su smurto protrūkiais. Nustatoma atveju, kai smurto artimoje aplinkoje pavojų keliantis asmuo nesilaiko smurto artimoje aplinkoje orderio įpareigojimų ir nustatytos administracinio poveikio priemonės neveiksmingos. Asmuo arba nemoka administracinės baudos arba už ją sumoka pats smurtą artimoje aplinkoje patyręs asmuo. Policijos iškvietimai periodiškai kartojasi tose šeimose, kur siūlomos pagalbos smurtą artimoje aplinkoje patiriantis asmuo atsisako. Dažnai tose pačiose šeimose yra akivaizdi priklausomybė nuo alkoholio ir kitų psichoaktyvių medžiagų, akivaizdi fizinio smurto rizika, kai gali būti sukeltos sunkios pasekmės sveikatai ir gyvybei.

Rekomendacijos komisijai:

1. Teikti siūlymus, kai smurtinio elgesio artimoje aplinkoje keitimo programos išklauskas būtų lengvinanti aplinkybė šeimų skyrybų ar kitomis aplinkybėmis.
2. Geriau išnaudoti savo bendradarbiavimo tinklus ir pasinaudoti kitų įstaigų, institucijų ir organizacijų gerąja patirtimi kuriant smurto artimoje aplinkoje prevencijos priemones bei teikiant pagalbą ir su pagalba susijusias paslaugas.

Komisijos pirmininkė

Jolanta Paukštienė

Komisijos sekretorė

Birutė Šlikienė